

Forsvarsministeren på Folk & Forsvars forsvars- og sikkerhedspolitiske konference:

Jeg er optimist med hensyn til Afghanistan

Af Claus Arboe-Rasmussen - Foto: Michael Stub

"Samtænkning = smart tænkning" var en temaoverskrift, der direkte appellerede til forsvarsminister Gitte Lillelund Bech (V), da hun indledte Folk & Forsvars sikkerhedspolitiske konference på Christiansborg. Ministeren er nemlig stor fortaler for samarbejde på flere niveauer såvel i de internationale som nationale udfordringer.

- Samtænkning betyder at få alle aktører med. Alle ved, at det er meget komplekse udfordringer at have soldater ude i dag, men vi skal også have de civile støtter involveret. I Afghanistan er vi for vor egen skyld. Ellers ville Taleban få overtaget, og så får vi blot mere terrorisme. Vi bistår afghanerne, og de vil meget gerne selv have gjort deres land frit for terrorisme. Derfor skal vi blive bedre til at inddrage de civile kompetencer. Jeg er optimist med hensyn til udviklingen i Afghanistan for, for udviklingen er "serious but durable", som den øverstkommanderende amerikanske general McChrystal har udtrykt det, siger forsvarsministeren.

Ministeren stiller selv spørgsmålet, om vi nu har vundet krigen i Afghanistan, og henviser til de seneste måneders succes med samarbejde mellem allierede enheder og ANA, Afghanistans hær. Her foretog man angreb på Talebans højborg med stor succes. Men – understregede Gitte Lillelund Bech: Succesen er først i hus, når afghanerne selv

kan varetage sikkerheden i deres land, og der skabes tilstrækkelig sikkerhed til, at de civile genopbyggere kan rykke ind.

Samtænkning er smart tænkning

- Samtænkning er en stor nødvendighed og en meget stor udfordring. Tænk blot på, hvor svært det er at få en stor organisation til at samspille. Samtænkning i Afghanistan er en stor udfordring, da Afghanistan samtidig er et af verdens fem fattigste områder. For at samtænkning virker optimalt, skal vi tænke fælles og smart og forstå hinanden. Vi skal tage alle de ansvarlige og sætte dem sammen og træne dem i samarbejde. Det har Danmark med succes gjort før i Irak. Nu drejer det sig om i Afghanistan at få bedre kontakt til det civile system og får dem med på banen. Afghanistan er nemlig et farligt sted at være. De danske soldater skal skabe sikkerhed og overlade til de civile organisationer at arbejde med det, de er bedst til. Det kan lykkes, understreger ministeren.

Hun tilføjer, at Danmark i Helmand udøver samtænkning med de andre nationer med succes. Det sker gennem de lokalt oprettede Provinsiel Reconstruction Teams, hvor der også indgår civile rådgivere.

- Der er fremskridt at spore i Helmand trods mediernes negative dækning, siger ministeren. Vi har oprettet 40 % flere skoler i området end tidligere. Der er kommet 64.000 skoleelever til, og Danmark har selv oprettet to nye skoler og været med til at donere 40 mio. skolebøger. Derfor glæder det mig, at vi har fået oprettet et nyt tværministerielt samarbejdsorgan, der med en årlig pulje på 150 mio. kroner får indsatsområder både i Afghanistan, Østafrika og dele af det gamle Øst-Europa.

Men vi har brug for flere civile rådgivere til Afghanistan, så vi også kan få mere hjælp til det lokale civile administrationssystem. Det er en enorm opgave, vi ikke kan løse alene. Det kræver hjælp fra NATO, EU og FN.

For at lykkes i Afghanistan drejer det sig om altid at huske at tage tre par sko med. Et par støvler til brug i det militære, et par sandaler til brug overfor de civile, og et par pæne sko til de mere diplomatiske arbejde! sagde Gitte Lillelund Bech.

Helmand-planen bærer frugt

Ministerens inspirerende tale befordrede et spørgsmål fra salen: Hvornår Danmark trækker sig ud af Afghanistan?

Helmand 2010-planen indebærer tilgang af en afghansk bataljon til det danske område, som vi er i gang med at partner op med. 2011 bliver måske det år, hvor vi kan trække os lidt tilbage og overlade mere arbejde til afghanerne selv, men vi trækker os ikke ud. Og selvfølgelig har vi råd til at blive i Afghanistan. Vi har slet ikke råd til at lade være. Det betyder måske, at vi andre steder, eksempelvis i Kosovo, skal begynde at frigøre os i takt med freden i området, fastslog ministeren.

Efter at have modtaget salens velfortjente applaus – og endog et kys på kinden til formand Frank E. Andersen – ilede Gitte Lillelund Bech videre til de første forhandlinger med partierne i Forsvarsforliget om de kommende svære dagsordener omfattende en besparelse på 4 mia. kroner på det danske forsvarsbudget.

Samtænkning er en forudsætning

Forsvaret skal lære at vinde via sine erfaringer med samtænkning mellem civile og militære aktører, sagde militæranalytiker, major *Esben Salling Larsen*, Center for Militære Studier, på Folk & Forsvars sikkerhedspolitiske konference.

Esben Salling Larsen henviste til den meget litteratur om begrebet samtænkning og til, at samtænkning er en forudsætning i moderne krigsførelse. Han mente, at dansk forsvar skal lære at tænke i større rammer.

- Vi skal samtænke for at vinde. Militære indgreb er ikke et mål i sig selv. De civile indgreb skal koordineres med de militære. Vi skal blive bedre til at beskytte det afghanske folk og "blive ven" med folket – også med oprørerne. Behovet for samtænkning udspringer i konkrete erfaringer, og vi skal blive bedre til erfaringsudveksling om internationale konflikter. Det er en klar oprørsstrategi at provokere os, men vi skal lære at blive bedre til at reagere på den, sagde Esben Salling Larsen.

Han berettigede om en amerikansk Boyd-model opkaldt efter en amerikansk flyver, der med udgangspunkt i oprørsbekæmpelse under Vietnam-krigen havde opstillet denne model. Først *observerer* du. Så *orienterer* du dig. Så *beslutter* du dig, for endelig at *handle*. Men processen er kontinuerlig.

Esben Salling Larsen understregede, at Danmark – og Forsvaret – skal lære at bevæge sig fra fredstidslæring til krigstidslæring og retur, og i denne proces lære at vinde. Vi må ikke isolere os fra lokalbefolkningen. Hans konklusion er "at tænke sammen er at lære sammen" og derved opnå "smart samtænkning".

Militæranalytikerens indlæg medførte selvsagt en del bemærkninger, bl.a. fra forsvarsstabschefen, general Bjørn Bisserup, der fastslog, at Danmark først nu efter et langt forløb er ved at få fat i samtækningsbegrebet via oprettelsen af et nyt tværministerielt organ.

Amputeret paneldebat

Den tilrettelagte efterfølgende politiske paneldebat over temaet med fem forsvarspolitikere blev desværre præget af mandefald på grund af et hasteindkaldt møde i Forsvarsministeriet om Forsvarets budgetunderskud.

Paneldebatten måtte komprimeres til kun to paneldeltagere, nemlig *Peter Juel Jensen (V)* og *Jørgen Poulsen (RV)* – men spørgelysten blev ikke begrænset af den grund.

I debatten efterlyste generalmajor *Niels H. Bundsgaard* – chef for Hærens Operative Kommando – flere civile rådgivere og mere engagement fra andre ministerier. Han stillede også spørgsmålet, om vore udsendte civile rådgivere har tilstrækkelige kompetencer.

Jens Hald Madsen, ny kommitteret for Hjemmeværnet, fastslog, at dette at vinde fred er at kunne se fremtiden, men at mange NGO-organisationer er bange for deres egen sikkerhed i Afghanistan. Han ønskede nedbrydning af den kulturelle mur mellem NGO'er og militæret.

Tidligere forsvarschef *Jørgen Lyng* stillede i et indlæg det lidt polemiske spørgsmål, om forsvaret skal klare de civile opgaver indtil der er skabt fred i et område.

Kontorchef *Rolf Michael Holmboe*, Udenrigsministeriet, orienterede om sin nye rolle i oprettelse af et Samtækningssekretariat i Udenrigsministeriet. Sekretariatet skal bl.a. bidrage til, at der udtages medarbejdere med de rette kompetencer til missionsområderne.

De to folketingsmedlemmer i panelet fastslog, at i samtænkning skal alle aktører samarbejde, men at samarbejdet hele tiden udsættes for nye udfordringer. De fastslog begge, at der skal mere gang i genopbygningsarbejdet i Afghanistan for at kunne vinde freden, og at vi ikke må svigte lokalbefolkningen.

Repræsentantskabsmøde 2010

Folk & Forsvars formand Frank E. Andersen skrev i sin beretning til repræsentantskabsmødet:

Folk & Forsvars skriftlige beretning 2010 omhandler foreningsåret 2009 og trækker linien op til 2010. Den skriftlige beretning beskriver de indsats- og bestyrelsen har udvalgt til projekter.

Det vil Folk & Forsvar i 2009-2010

Repræsentantskabsmødet 2009 godkendte oplæg til handleplan og indsatsområder i det kommende arbejdsår:

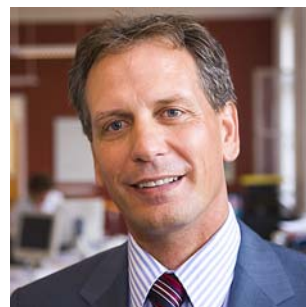
Handleplan:

Folk & Forsvar vil

- arbejde for, at "samfundets beredskab" danner det fælles grundlag for det militære forsvar – Redningsberedskabet – Politiet og den civile sektors beredskab
- sikre en fælles forståelse blandt politikere og borgere for en aktivistisk udenrigspolitik
- søge udvirket, at samtænkning bliver et styrende element i dansk sikkerheds- og udenrigspolitik, og
- at frivillighed og pligt fortsat indgår som meget væsentlige elementer i opbygning af danske sikkerhedsstyrker

Indsatsområder:

- Forsvarsforlig 2009 – debatmøder – debatmateriale m.v.
- Udvikling af samarbejdet i Totalberedskabets 4 søjler
- Opfølgning på National Sikkerhedsstrategi
- Iværksætte, udvikle og evaluere Folk & Forsvars nye lokalområder
- Videreudvikle Folk & Forsvars ekspertpanel Advisory Board
- Fastlægge fremtidig medlemsstruktur
- Iværksætte målrettet dialog med 18-25-årige (Udvikling af Epinion-analysen)
- Målrettet hverveindsats af nye medlemmer
- Branding – Kommunikationsstrategi – udvikle intern og ekstern kommunikation

Forsvarsforlig 2009

Som opfølgning på de mange debatmøder landet over ultimo 2008 og primo 2009, hvor Folk og Forsvars mærkesager var formuleret i fem pjecer, udgav vi den 6. pjece, hvor vi efter forsvarskommissionens rapport og debatmøderne sammenfattede vores meninger og synspunkter. Denne pjece blev sendt til et antal beslutningstagere både centralt og lokalt.

Ultimo juni 2009 kom forsvarsforliget på plads, og endda et bredt et, hvor også SF for første gang er med. Kun Enhedslisten står nu udenfor.

Forliget var historisk med deltagelse af næsten alle partier, og samtidig tilførtes midler til forliget. Begge dele var vigtige for Folk & Forsvar. Den brede politiske opbakning gav en nødvendig og fortjent opbakning til Forsvaret og ikke mindst de mange soldater og deres familier.

De danske soldater kunne med rette glæde sig over Folketingets og befolkningens opbakning.

Det blev et nærmest folkeligt krav fra hele Folk & Forsvars bagland op til forliget, at der blev tilført flere midler, for derved at udjævne ubalancen mellem forsvarets opgaver og ressourcer, og det cementerer sammen med den brede politiske opbakning et forsvarsforlig med folkeligt forankring.

Folk & Forsvar værdsætter det brede politiske fundament, der styrker Forsvarets opgaver og opfattes positivt af den udsendte soldat. De ekstra penge går til at fylde slunkne lagre op med ammunition, nyt udstyr samt uddannelsesmateriel til de danske soldater herhjemme.

Et område, der længe har hæmmet uddannelsesniveaue og været en torn i øjet på personalet.

Med det nye forlig 2010-2014 har Forsvaret gennemført den største transformationsproces i nyere tid. Samtidig har politikerne nærlæst og forstået Forsvarskommissionens anbefalinger, og tilsyneladende også lyttet til Folk & Forsvars mange opfordringer med fokus på, at *sikkerheden styrker vor velfærd*. Værnepligten fastholdes, forbedres, og analyseres med henblik på fremtiden. Kvinderne bliver forhåbentlig medinddraget heri, så vi også her opnår ligestilling.

Hjemmeværnets frivillige indsats udvikles yderligere, og reserveofficersuddannelsen fastholdes.

Endelig støtter forsvarsforliget veteranbegrebet og Folk & Forsvars ønske om en anerkendelse, respekt og omsorg for den enkelte soldat og dennes pårørende.

Vi noterede os med glæde bemærkningerne i forligsteksten om forarbejdet og opbakningen til de danske soldaterforeninger om oprettelse og drift af et antal veterancentre som samlingssteder for tidligere udsendt personel og ikke mindst deres pårørende.

Forsvarsbudgettet blev af politiske grunde ikke hævet så meget som ønsket, men dog tilført ekstra 200 mio. kr. pr. år til driften, 395 mio. kr. til engangsudgifter og 100 mio. kr. pr. år til sikring af udsendt personel. Med de øgede bevillinger ligger dog et direkte krav fra politikerne om bedre økonomistyring i Forsvaret, så man i fremtiden kan konstatere sammenhængen mellem løsning af opgaver og ressourceforbrug.

Folk & Forsvar noterer sig med glæde fremhævelsen af begrebet samtænkning som et fortsættende og nutidigt værktøj i samarbejdet mellem civile og militære. Det understreger behovet for brobygning mellem Forsvaret og befolkningen såvel ude som hjemme, omend vi havde ønsket os det formuleret mere tværministerielt.

Folk & Forsvar savner i forligsteksten et mere dybdeborende fokus på beredskabet og herigennem øgning af frivillighedsbegrebet, så vi derved fremmer og styrker det robuste samfund. Men vi glæder os i den forbindelse over opgraderingen af Hjemmeværnet og Reserven.

Repræsentantskabsmødet afvikles i år i Fællessalen på Christiansborg i tilknytning til den forsvars- og sikkerhedspolitiske konference om samtænkningbegreberne i Danmarks indsatsområder.

Foto: Michael Stub

Konkluderende: Set ud fra Folk & Forsvars forud udmeldte indsatsområder og mål, er det et rigtigt godt, bredt og flerårigt forsvarsforlig, der er skabt.

Skarpt fokus på sikkerhedsbegrebet er nemlig med til at styrke alles velfærd her i samfundet.

Folk & Forsvar takker alle, der bidrag til en god, saglig og nødvendig debat forud for indgåelsen af forliget.

Flagdag 2009

Lørdag den 5. september 2009 blev en særlig dag. Dagen var af regeringen fastsat som national flagdag, hvor Danmark hædrer sine udsendte i internationale indsatsområder.

Initiativet hertil går flere år tilbage, og ikke mindst har Folk & Forsvar – sammen med en række andre forsvarspositive foreninger og organisationer – arbejdet stærkt for at skabe en sådan samlende hæder til vore udsendte. Og vi har mødt stor forståelse, ikke mindst fra landets tidligere forsvarsminister og store dele af Forsvarsudvalgets medlemmer – men også bredt set ind i regeringen.

Så mange kan med rette kunne glæde sig over sin andel af æren for den nye flagdag.

Dagen blev markeret af det officielle Danmark med en mindegudstjeneste i Holmens Kirke, og efterfølgende parade på Christiansborg Slotsplads efterfulgt af en reception med deltagelse af op mod 2.500 mennesker med Folketingets Præsidium som vært.

Landet over afvikledes et stort antal arrangementer i anledning af flagdagen. Folk & Forsvar deltog aktivt i disse i både planlægningen og gennemførelsen.

Folk & Forsvar udsendte først i juli en opfordring til landets 98 borgmestre om også at udvirke, at kommunerne markerer den nationale flagdag. I brevet opfordrede Folk & Forsvar borgmestrene til lokalt at benytte dagen til at invitere de borgere, der havde været udsendt i international tjeneste, til en reception på rådhuset. Kommunerne har i forvejen tradition for en gang om året at inviterer kommunens idrætsfolk til hæder, og Folk & Forsvar mener det derfor er en god ide, hvis kommunerne også benytter anledningen nu til at cementere den folkelige forankring gennem denne hæder til vore udsendte.

Nyt Beredskabsforlig

I 2011 skal et nyt beredskabsforlig indgås. Folk & Forsvar følger forberedelserne og drøftelserne op til forliget. Folk & Forsvar finder det især vigtigt, at den frivillige del fastholdes og meget gerne udbygges i et kommende forlig. Forliget forventes på plads i 2010 – måske inden sommerferien.

Medlemstal

Folk & Forsvar havde pr. 1. januar 2010 1.744 individuelle medlemmer fordelt på de 11 lokalområder. Hertil kommer medlemmerne i vore 11 medlemsorganisationer.

Ekspertpanelet (Advisory Board)

Udviklingen og brugen af Advisory Board er udbygget i 2009. Boardet har været indkaldt både i forbindelse med forliget og med overvejelser om Folk & Forsvars fremtid.

Økonomi

Folk & Forsvar er nu også ramt af den økonomiske krise. I 2008 modtog vi ekstraordinær stor støtte til de mange aktiviteter i forarbejdet til forsvarsforliget, hvilket vi er taknemmelige for. Disse midler understøttede i vidt omfang aktiviteterne i 2009.

Driftsåret 2009 og starten af 2010 har medført en stor afmatning i de for Folk & Forsvar nødvendige tilførsler af økonomiske midler. Aktuelt kan den manglende økonomiske støtte til Folk & Forsvar opfattes lidt truende for det fortsatte virke, såvel vedrørende muligheden for gennemførelse af vore aktiviteter som for den basale drift.

Folk & Forsvar vil for den modtagne økonomiske støtte i 2009 rette en stor tak til offentlige institutioner, fonde og firmaer for projektstøtten til organisationens arbejde. Tak for den anerkendelse, som dette var et udtryk for.

Kommunikation – internt og eksternt

Folk & Forsvar har i det forløbne år udgivet nyhedsbreve ved hvert månedsskifte, samt 3 trykte blade. Der er herudover varetaget en løbende elektronisk nyhedsformidling.

Tak for samarbejdet i det forløbne år

Folk & Forsvars bestyrelse har i løbet af 2009/10 oplevet et godt samarbejde med vores lokalformænd og medlemsorganisationer og takker for konstruktiv sparring. Både samarbejdet i forbindelse med de regionale debatmøder og Flagdagen viste stor energi og vilje, hvilket giver håb for fremtiden.

Også tak til Advisory Board for konstruktiv dialog og mange gode input.

Samlet set vurderer bestyrelsen i Folk & Forsvar, at vore planlagte og iværksatte indsatser er løst tilfredsstillende, og at der for flere af projekternes vedkommende fortsat i 2010 er behov for konkrete handlinger.

Sluttelig vil bestyrelsen gerne rette en stor tak til hver og en, der bidrager til at skabe sikkerhed og ro-busthed for borgere i Danmark.

Fra omverdenen

Beredskabsstyrelsen klar med katastrofekapacitet i FN-regi

Et 75 mand stort hold fra Beredskabsstyrelsen har efter en større øvelse i Belgien netop fået et officielt kvalitetsstempel fra FN inden for eftersøgnings- og redningsindsats.

Det betyder, at Danmark fortsat vil være en internationalt anerkendt samarbejdspartner, og at Danmarks internationale kapaciteter og kompetencer fuldt ud lever op til de internationale retningslinjer på redningsområdet. Beredskabsstyrelsen kan således sende et USAR-hold ud til f.eks. jordskælvsramte områder, hvis Danmark bliver bedt om at deltage i redningsarbejdet. USAR står for Urban Search And Rescue, og dækker over eftersøgning og redning af ofre i sammenstyrtede bygninger i katastroferamte byer.

Det var efter en 36 timer lang øvelse i byen Marche-en-Famenne i Ardennerne i Belgien, at FN's certificering kom i hus. De 75 danskere blev bedømt af dommere fra lande som Australien, USA, Tjekkiet, Ungarn, Storbritannien, Island og Schweiz. Øvelsen tog udgangspunkt i et jordskælv, der målte 7,2 på Richter-skalaen. De umiddelbare konsekvenser var 20.000 døde og sårede, et ukendt antal hjemløse og en delvist ødelagt infrastruktur.

Behov for indsatskapacitet

Forsvarsminister Gitte Lillelund Bech er glad for certificeringen af det danske USAR-hold.

- Det er rigtig godt, at vi nu har fået FN's blå stempel til at deltage i redningsarbejdet som følge af jordskælv og andre katastrofer ude omkring i verden. I den seneste tid har vi fået flere tragiske eksempler på, at behovet i høj grad er der. Og jeg glad for, at vi samtidig får styrket eftersøgnings- og redningskapaciteterne herhjemme, siger ministeren.

Aktiviteter i Folk & Forsvar

---

6. juni 2010

Folk & Forsvar i Sønderjylland opstiller og bemander en **udstillingsstand** i udstillingsområdet på Flyvestation Skrydstrup i forbindelse med afviklingen af **Air Show 2010**.
Standen vil være bemandede i tidsrummet kl. 09.00 - 16.00.

8. juni 2010

Bestyrelsesmøde (konstituerende) kl. 14.00 - afvikles i Beredskabscenteret i Greve.

Nye bøger

Frivillig leder

Ledelse i danske soldaterforeninger

Af Erik Blyme, Anders D. Henriksen, Kaj Løgager, Arne Stenfors Larsen og Per Svensson

Bogen er den 20. bog i rækken af CBS' Projekt Dansk Ledelse i det 20. århundrede.

I bogen er soldaterforeningsbevægelsen anvendt som eksempel på en stor frivillig organisation med en historie, der strækker sig over halvandet hundrede år.

Bevægelsen baseredes oprindeligt på hærens regiment, hvor de enkelte medlemmer er foreningens grundlag. Nogle foreninger er organiseret som område- eller landsdækkende foreninger, hvor medlemmerne i princippet ikke er enkeltpersoner, men foreninger.

Endelig er mange af hærens landsdækkende foreninger samlet i en fælles paraplyorganisation, Danske Soldaterforeningers Landsraad.

Det karakteriserer soldaterforeningerne, at deres virke er værdibaseret. Nok er der noget med "Gud, Konge og Fædreland" over bevægelsen, men for det enkelte medlem er *kammeratskabet* den bærende værdi.

Forfatterne repræsenterer soldaterforeningsbevægelsen bredt, men med meget forskellig baggrund, og de har derfor valgt at skrive bogens enkelte kapitler hver for sig.

ISBN: 978-87-629-0371-5

Handelshøjskolens Forlag – 144 sider hæftet

Bogen sælges i boghandeler - vejledende pris kr. 275,00.

Bogen udkom 28. maj 2010.

Majestæten besøgte Forsvaret ...

Tirsdag 18. maj markerede Forsvaret Hendes Majestæt Dronningens fødselsdag ved at invitere majestæten på en rundtur til forskellige tjenestesteder.

Dronningen blev bl.a. i Oksbøllejren budt velkommen af Forsvarschefen – og er her på tur i en Piranha sammen med generalmajor Agner Rokos og (med ryggen til) chefen for Hjemmeværnet, generalmajor Finn Winkler.

Foto: *Jørgen Kølle*

udsender ved hvert månedsskifte et elektronisk **nyhedsbrev** med orientering, informationer, referater, synspunkter m.v.

Nyhedsbrevet sendes eksternt til forsvarspolitiske ordførere, udvalgsmedlemmer, relevante ministerier, Forsvaret, kontaktgrupper og pressen m.fl., og internt til vore medlemsorganisationer, individuelle medlemmer, abonnenter m.fl.

Indsendte indlæg, som vi vælger at bringe i nyhedsbrevet, er i sit indhold *ikke* nødvendigvis dækkende for Folk & Forsvars officielle holdninger og synspunkter.

Redaktion: Folk & Forsvars sekretariat.

Redaktionen afsluttet 31.05.2010